10-10-33

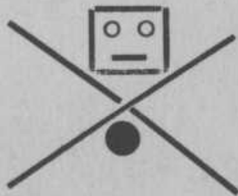
W. SASSEN

Prijs voor Nederland 30 cent
Prijs voor België 5 francs

dreigt ondergang

Uitgegeven in opdracht van het Genootschap
Nederlandsch en Belgisch Middenstandsverweer
DOOR UITGEVERIJ „OISTERWIJK" te OISTERWIJK

dreigt ondergang?

door W. SASSEN

Uitgegeven in opdracht van het Genootschap Nederlandsch en Belgisch Middenstandsverweer
door Uitgeverij „Oisterwijk" te Oisterwijk

AAN DEN LEZER

Bij gelegenheid van den gouwdag van den Vlaamschen Middenstand — op 21 Mei te Iseghem gehouden — en der centrale raadsvergadering van den R. K. Middenstand uit het Bisdom 's Bosch, is door mij een rede gehouden, ongeveer als die U hier vindt afgedrukt.

Door verschillende der aanwezigen is mij gevraagd, om deze in brochurevorm te doen verschijnen.

Aan dit verzoek heb ik voldaan, temeer, waar inmiddels door eenigen onzer is tot stand gebracht, een GENOOTSCHAP VAN NEDERLANDSCH BELGISCH MIDDENSTANDSVERWEER.

HET doel is om meer en in den breede, uiting te geven van het verzet, wat er bij den Middenstand is en terecht. — Men gaat weerstand bieden tegen de overmatige macht der trusts en Warenhuizen, Winkelmaatschappijen en Cooperaties, die op allerlei wijze den Middenstand gaan bespringen.

Daarom zal geijverd moeten worden, om met toelaatbare middelen een beroep te doen op de volksgenootschap.

De R. K. middenstand is nu ongeveer 30 jaar georganiseerd. En staat alleen, — in zich zelf verdeeld — wordt van alle kanten besprongen en weggeorganiseerd, WANT HET IS

NIET WAAR dat we allen EEN zijn.

Wel wordt hij gekend als object om allerlei lasten en belastingen te betalen.

Bereikt is er, behoudens enkele uitzonderingen, niet veel.

Hij bezit slechts enkele eminente leiders, terwijl deze nog te kampen hebben met de soms wijd-uiteenloopende meeningen. Omdat men vooral niet van liberale smetten vrij is. Ook al omdat er zooveel standen in den stand zijn. Er zijn interne en externe gevaren bij de Middenstand aanwezig.

Met dezelfde euvelen, waarmede in ons land de middenstand kampt, heeft ook de middenstand in andere landen van West Europa te strijden.

De middenstand moet dus een andere, — dat is in plaats van een defensieve — een offensieve houding gaan aannemen. Er moet orde komen.

Langs wettelijken weg dient men te komen tot regeling en beperking van vele dingen, die inderdaad bescherming voor den middenstand zal gaan beteekenen.

Wij geven even goed toe dan anderen, dat coöperaties, warenhuizen etc. gewettigd zijn. Doch alles wat gewettigd is, is daarom nog, ook in het gemeenschapsbelang, niet steeds rechtvaardig.

Een laag loon, te lage productieprijzen b. v. kunnen wettig zijn, maar daarmee is het nog niet altijd rechtvaardig.

Evenwel gelieve de lezer te verstaan, dat het geenszins onze bedoeling is om in waardeering te kort te schieten of te pro-

pageeren een mindere genegenheid voor de arbeiders, landbouwers en anderen.

(Integendeel, de maatschappij heeft in het bijzonder veel te danken aan de ordelievendheid der arbeiders en de noesten vlijt der boeren.)

Maar ons aller streven moet zijn, te komen tot in een goede richting geordende maatschappij, waarin gezonde bedrijfsschappen — volgens den geest van Quadragesimo Anno — ons werkelijk zullen geven

VREDE — RUST — ORDE — BROOD

W. SASSEN.

Op Sint Petrus en Paulus 1933.

pagéeren een mindere gemeenheid voor de arbeiders, landbouwers en anderen.

(Integendeel, de maatschappij heeft in het bijzonder veel te danken aan de ordelievendheid der arbeiders en de noesten vlijt der boeren.)

Maar ons aller streven moet zijn, te komen tot in een goede richting geordende maatschappij, waarin gezonde bedrijfschappen — volgens den geest van Quadragesimo Anno — ons werkelijk zullen geven

VREDE — RUST — ORDE — BROOD

W. SASSEN.

Op Sint Petrus en Paulus 1933.

Er is nood, bittere nood onder het menschdom. Tengevolge van de wereldcrisis — en niet minder van de crisis in ons eigen land, wordt er onnoemelijk veel leed geleden.

In een tijd, van groote werkeloosheid over de geheele wereld, waar 30 millioen werkeloozen door smeekend omhoog gestoken handen een woud konden vormen, waaruit het klagend klinkt: Mijn werk is mij ontnomen, geef mij mijn werk terug, mijn zaak, mijn betrekking, mijn bestaan. En op het gelaat van zoovelen is het kenmerk van den tijd te lezen.

Wie onzer durft de konsekwenties áan, — wie van ons weet welke gedachten er op komen bij den arbeider, die al zoolang geen fatsoenlijk stuk brood meer verdient, — bij den boer, die bijna niets voor zijn producten krijgt, en die zijn arbeid verloren ziet? En bij den middenstander, wiens zaak naar de maan gaat, wiens arbeid niet gewaardeerd wordt en die men daarom overbodig acht?

Wie ziet niet dat deze wereldcrisis in haar diepsten grond het gevolg is van valsche ideeën, on-sociale theoriën en economische stelsels?

De Poolsche Kardinaal Hlond schreef vóór korten tijd deze simpele vijf woorden „De oude orde gaat onder". Het schijnt — zegt deze Prins der Kerk — dat het tot een algemeene ineenstorting komen zal der vermogens, die Christus veroordeelde toen Hij van den Mammon der onrechtvaardigheid sprak. Door de wereld gaat de aankondiging van het godsgericht over den afgodendienst van het gouden kalf. Er opent zich voor ons een afgrond die men tot heden door bedriegelijk slagwoorden poogde verborgen te houden.

Inderdaad, we zien de oude opgehemelde sociale theoriën, de zoozeer vereerde systemen ineen storten.

En de arbeider voelt, — de boer, — de middenstander en de ondernemer, zij allen voelen, dat zij het slachtoffer gewor-

den zijn van de daar juist gesignaleerde valsche ideeën, eeuwenlange dwalingen, van de groote onrechtvaardigheid van den mammon. De menschheid ziet verlangend uit, naar het oogenblik waarop eene nieuwe geschiedenis periode beginnen zal, die zal steunen op de ZUIVERE gemeenschapszin — op de wet der naastenliefde en op de rechtvaardigheid —.

Veel wordt er geschreven — veel gepraat over de crisis en het woord „crisis" komt zoo vele duizende malen over de lippen, dat het langzaam aan gemeen goed is geworden, omdat woorden die zooveel worden gebezigd langzaam aan hunne beteekenis gaan verliezen.

Velen, die er over spreken en meenen van voorlichting te moeten dienen, voelen niet altijd juist aan en men kan dezen zulks veelal niet kwalijk nemen, maar dat neemt niet weg dat er vaak oppervlakkig gedacht en gehandeld wordt. Intusschen gaan wij hierop niet dieper in en de lezer verwachte niet van mij eene uiteenzetting die de juiste regelmaat aan zal geven.

Wij willen ons bepalen tot het schilderen van toestanden en gebeurtenissen en ons beperken tot het constateeren van het :

WAARVOOR EN WAAROM ER NOOD IS ONDER DEN MIDDENSTAND.

Waarom en vooral onder den middenstand zoo'n groote nood is en er ook een crisis is in de geestes gesteldheid van zoovelen, die bidden en vloeken die VERWENSCHEN en haten — bij wie een revolutionaire geest te bespeuren is en een onverschilligheid, welke fatale gevolgen kan hebben.

Immers, zoovelen staan aan den afgrond — leven van den eenen dag in den anderen, zonder een sprankje hoop ; zoovelen weten niet, of de dag van morgen hen de zekerheid geven zal, dat zij niet zullen worden uitverkocht, failliet verklaard ; zoovelen met groote gezinnen staan machteloos tegenover een verwoede oneerlijke concurrentie van warenhuizen en coöperaties. O, als men eens wist, welk een ELLENDE er

wordt geleden achter KLEINE, maar evengoed achter GROOTE spiegelruiten in de stad en op het platteland. —

Ze zijn te zien binnen de vier muren, waar gebeden en gesmeekt wordt, — WAAR ELLENDE wordt geleden, — WAAR HONGER is, — WAAR men op den GROND slaapt omdat het ledikant naar den lommerd is gebracht, — WAAR de ouden van dagen in de familie, de ouderdomscentjes bij elkaar moeten garen, om de huishuur te betalen, — WAAR men geld moet leenen, om de belasting te betalen.

WAAR men de premie van zijn levensverzekering niet meer betalen kan, waar de tering in huis dringt en geen centen zijn, om in het sanatorium ter verpleging te worden opgenomen.

WAAR men opgevreten wordt van de zorgen, huwelijksgeluk verdwijnt, omdat zoovele idealen en zooveel goed-willen door de tijdsomstandigheden worden vermorzeld.

Als men de drama's eens kende, die zich dagelijks afspelen, de drama's veroorzaakt door protestwissels, — door dreigbrieven van advocaten, — door deurwaardersexploiten, door het feit, dat op wisseltjes van luttele bedragen, somtijds het dubbele aan onkosten van deurwaarders en advocaten komt.

Kende men het leed eens van hen, die 10 tot 15% rente moeten betalen aan woekeraars van wie zij geld leenden. Aan leveranciers, omdat zij hun wissel niet konden betalen.

Zij zijn uitgepoft, ze hebben crediet moeten verschaffen, aan werkelooze klanten, wier betalingsvermogen door de langdurige werkeloosheid verzwakt is, die vanwege lage uitkeering, gebrek aan werk op den middenstand worden afgewimpeld, terwijl dezelfde werkeloozen bij coöperaties en warenhuizen niet anders terecht kunnen dan tegen contant geld.

DE MIDDENSTAND WORDT HET SLACHTOFFER DER VERWAARLOOZING VAN NATIONALE EN SOCIALE VERPLICHTINGEN. HIJ IS MEDE DE DUPE VAN DESPOTISCHE ECONOMISCHE KRACHTEN.

Hij wordt bewust en onbewust, vooral nu, VERNIETIGD,

door verschillende groepen, die gewerkt hebben als een ONZICHTBAAR front. — Hij kan niet MEER ademen. Anderen hebben zijn leven in HUNNE handen.

De middenstand is ziek, doodziek en is finantieel op 't hellend vlak.

Voor en kort na den oorlog was vooral in de arbeidersbeweging de zeer rechtvaardige eisch aanwezig om te komen tot betere verhoudingen. Tot beter loon, huisvesting, arbeidsduur, kortom tot opheffing uit het proletariaat.

Inderdaad hebben, Goddank velen, dit edel streven gesteund. Velen hebben gevolg gegeven aan de roepstem van den grooten Paus Leo XIII. Wij hebben dit overal gesteund en die zijn tijd begrepen heeft, heeft zulks eveneens gedaan.

De crisis bracht groote werkeloosheid, bracht armoede en gebrek, de werkeloosheid nam toe en naarmate deze toenam was de groote prikkel nl. loon verdienen, helaas weg.

We kunnen ons voorstellen, dat er naar middelen gezocht moest worden om tevredenheid te brengen en toen is gekomen het mijns inziens onsociale om den zelfstandigen Middenstand te gaan bespringen. We hebben dus gekregen schoone leuzen en den z.g. Kruistocht. Deze ging gepaard met verdachtmakingen tegen den middenstand in plaats van georganiseerd overleg. Dr. van Beurden heeft terecht gewezen in zijne brochure, waarin hij richtlijnen aangeeft, dat op deze wijze eene verstoring der sociale orde te constateeren is.

Van langeren datum is eveneens een ander cöoperatief gevaar n.l. dat de verschillende handelsvereenigingen en coöperaties van den R. K. Boerenbond en andere Boerenorganisaties op buitengewone wijze hun best doen om vakgroepen zooals slagers, molenaars, bakkers en steenkolenhandelaren het brood uit den mond te stooten. Erger nog is, dat er plannen bestaan om door te gaan met meer en meer terrein van den middenstand te ontnemen.

Men handelt in fietsen, prikkeldraad, touw, wollen dekens, enz. enz. enz.

Verschillende vakgroepen uit den middenstand zijn hier-

over zeer ontstemd en voelen een oneerlijke concurrentie, omdat er van zekere zijde ook een moreelen steun is die hierin geen bezwaar, nog minder kwaad ziet, om den preekstoel en het Huis Gods ook te gebruiken voor de Handelsinrichtingen der Boerenorganisaties.

Vele R. K. geestelijken, vooral onder de jongeren en evenzeer de ouderen die vooruitzien ! zijn niet gerust over de gevolgen die we voelen en het groeien van verzet, wat we zien en hooren. Ook al omdat het ontzag afneemt.

ER IS AANGEKWEEKT GROEPS- EN STANDSEGOISME.

Er ZIJN hooge AFSCHEIDINGS-organisatiemuren opgetrokken, waarop de de torens van Babel verrezen zijn.

De middenstand wordt bestookt vanuit de burchten der katholieke warenhuis- en winkelmaatschappij-baronnen en uit de eenheidswinkels en bazars van zonen van het oude volk.

Hij dreigt vernietigd door het kapitalisme van eenigen en het collectief kapitalisme van verschillende groepen.

De middenstand kan zóó niet blijven bestaan in dezen onzaligen tijd, waarin de beteekenis van het leven is weggeorganiseerd.

DE MIDDENSTAND WORDT VERWAARLOOSD DOOR DE ANGST VOOR DE MASSA-MENSCH DOOR VEREERING VOOR CIJFERS EN GETALLEN. HET IS DUS NIET WAAR DAT WE ALLEN EEN ZIJN.

De gemeenschappelijke taal is verleerd om het „ik” en het „gij” samen te weven, om de tweespalten te dempen, die tusschen de verschillende standen en temperamenten onophoudelijk te voorschijn komen. Alle samenwerking wordt in haat en strijd omgezet, omdat wij werkelijk leven in een tijd van collectieve HEBZUCHT, van LIEFDELOOSHEID, wraakgierigheid, leugenachtigheid, lasterlijkheid en moedeloosheid.

Wij katholieken leven in een tijd van schijn-eenheid. Er is

geen vrede bij ons, er is geen rust, er is geen orde, en daarom is er geen bestaanszekerheid.

Wij kunnen in deze rotte maatschappij van schuldige nalatigheid, van verwaarloozing der gezinnen, van verzuim, van slecht beleid, van overwegen en nog eens overwegen niet meer groeien.

ER MOET KOMEN EEN OMWENTELING VAN DE KENNIS DER WAARHEID, DIE ELKEN DAG, ELK UUR OM ONS HEEN TE ZIEN IS, MAAR DIE WE NIET WILLEN ZIEN.

In dezen tijd waarin duizenden ook werkzoekende, werkwillige jonge Middenstanders niet meer weten, waar zij aan toe zijn, welk vak zij zullen uitkiezen, omdat het hun ouders reeds ontnomen werd.

Helaas dreigt de toestand nog erger te worden, helaas schijnt men langs georganiseerde weg het noodig te achten — om het met Rector Bots te zeggen — zoo on-sociaal mogelijk, weer opnieuw een stuk uit het middenstandsvleesch te rukken.

IS HET DAN WERKELIJK LEVE DE COOPERATIE EN HET WARENHUIS, WEG MET DEN MIDDENSTAND ?

In het Zuiden en in het Oosten van ons klein dierbaar landje met totaal 8 millioen inwoners, zijn de warenhuizen als paddestoelen verrezen. Tot het belachelijke toe, staan ze op enkele honderden vierkante meters naast elkaar, zuigen stad en land leeg, en bewerkstelligen daardoor een verschuiving van kapitaal, trekken de winsten alleen tot zich ; begeven zich op elk terrein van den middenstand, vanaf manufacturen tot gerookt vleesch, tot koffie, slaapkamerameublement en 'n pot bier en 'n biefstuk met aardappelen. Met recht kan er gesproken worden van DE „OPSLOKKERS".

In dorpen en kleine steden vooral, verschijnen met den dag de nieuwe wonderen, de heilaanbrengende coöperaties, voorgestaan door menschen, die spreken van een stelsel, en van een beweging.

Ze laten het voorkomen, of een broodje van den bakker, en een pond spek, en een doos schoensmeer een broek van pillow de emancipatie van het menschdom — in casu de arbeiders — kan bevorderen.

Op allerlei wijze dreigt men den middenstand te vernietigen, den vakman, den winkelier zijn bestaan te ontnemen.

ZAL HIJ TUSSCHEN DE TWEE MOLENSTEENEN VAN HET KAPITAAL DER WARENHUIZEN, EENHEIDSPRIJZENWINKELS EN TRUSTS, EN VAN HET KAPITAAL DER COOPERATIES WORDEN FIJN GEMALEN ?

De suggestieve reclame-makerij van de warenhuizen, de oog-verblindende winkelpaleizen met hunne duizend en één artikelen, hebben den middenstandswinkelier en den kleinen ambachts-nijveren middenstand van zijn plaats gedrongen.

Een niet geringer gevaar zijn de coöperaties, vooral wanneer men de massa tracht diets te maken, dat men mede door het instandhouden van R. K. graanmaalderijen, bakkerijen, winkels, etc. de katholieke zaak steunt.

Als verder hulpmiddel wordt — om het Pater Mûckermann na te zeggen — het onzinnige, en onlogische, en naar zijne meening voor de katholieke zaak nadeelige gebruik gebezigd, om zuivere materialistische handelsvereenigingen en zakencoöperaties de namen van heiligen te geven.

Als verder hulpmiddel gaat men van katholieke-arbeiderszijde samen met de socialisten en prijst men de zoo hooggeroemde eenheidskwaliteit de HAKA zoo gaarne aan. Waarom NU, NU alles kraakt ?

LEVE ONZE EENHEID ! Straks gaan we over 't lijk van de Middenstand. Wij leven in een tijd van VERSTANDSVERDUISTERING, van ONWAARACHTIGHEID. Oud en jong onder den middenstand heeft geen respect voor al het uiterlijke. Heeft geen respect voor hen, die niet meer mee kunnen, — begrijpen, — aanvoelen, niet zien, en toch nog leiding heb-

ben. Hebben geen respect voor al die na-doenerij van rose en rood getinden. Geen respect voor cijfers en getallen der ledenlijsten van organisaties, omdat er schijnbaar ook geen tijd meer is, om naar andere schrikkelijke cijfers van geloofsafval om te zien, die den katholieken, welke het goed meenen ernstiger voor oogen komen, dan de omzetten van boerenbonden en andere organisaties.

Het wordt TIJD voor hen, die zich verdiepen in materialistische beslommeringen, om zich te gaan terugtrekken, want het uiteindelijke doel moet zijn, om in den hemel te komen en dat kunnen we niet met kunstmest of met een pond koffie. Evenmin met politiek of geleuter waar men toch niet meer naar luistert.

En dan moge hier tevens een waarschuwing gegeven worden ten aanzien van den anti-clericalen geest die beslist groeit, omdat ook schijnbaar teveel rekening gehouden wordt met de stof inplaats van met den geest. Wij waarschuwen voor het moment, waarop den middenstand zou moeten verdwijnen, dat dan meteen ook den geestelijke stand verdwijnt.

Wij waarschuwen voor het feit, dat duizende jonge geesten niet meer weten, waar zij aan toe zijn, niet meer voelen, of men hun vriend of hun vijand is. Hunne ouders wordt het brood ontnomen, door hen, voor wie men vereering heeft, zoogenaamden vooraanstaanden die den titel dragen van Romeinsche graaf, die af en toe een halve kerk cadeau geven.

Die, met hun trusts, kartels en winkelmaatschappijen goede sier maken, en meer worden beschouwd als dé vooraanstaanden in de katholieke beweging. Die tientallen warenhuisbaronnen staan tienduizendtallen meters achter in verdiensten jegens kerk en staat, bij die LANGE RIJEN van middenstanders, die aan kerk en maatschappij hunne BESTE ZONEN en DOCHTERS hebben afgestaan.

Wij waarschuwen voor het verzet, wat er komt tegen het handeldrijven door sommige kloosterorden, het exploiteeren van zaken, zooals boekdrukkerijen, confectie, manufacturen, bierbrouwerijen, etc. etc.

Wij waarschuwen voor de ontevredenheid die er onder de intellectueelen is; ook al omdat men tegenwoordig, langs coöperatieve weg, Fonds, Arts, Doctoren en Advocaten tracht aan te stellen en op deze wijze hunne zelfstandigheid ontnomen wordt.

OOK DE R. K. MIDDENSTAND KOMT IN VERZET TEGEN AL DE ONWAARACHTIGHEID. HET IS NIET WAAR, DAT WE ALLEN EEN ZIJN.

Men verstaat niet, dat ondanks het verzoek van HOOGER KERKELIJKE autoriteiten, de kloosters en Rekenplichtige instellingen, men daar toch door gaat om den middenstand te treffen, hem te passeeren.

EN TOCH MAG VOOR ONS EEN WAARSCHUWING ZIJN WAT ZICH IN DUITSCHLAND EN IN BELGIE AFSPEELT.

De middenstand is DAAR ZEER verbitterd, omdat men daar ook op dezelfde wijze — zooals ik hier boven heb aangehaald langzaam aan, maar zeker is afgeslacht en vernietigd.

Arm België, waar wel bewondering is voor de millioenen getallen van den Belgischen Boerenbond, waar den Boerenbond een Staat is in den staat, — waar in de tweede Kamer werd gezegd: „Wat zouden we gaan doen in de Kamer, als we niet konden beschikken over de documentatie van den Boerenbond." Arm België waar 90% der arbeidersbevolking niets meer aan den godsdienst doet. Waar het Neo-Malthusianisme hoogtij viert.

Zien we naar Duitschland, waar de middenstand vooral ná den oorlog is weggeorganiseerd, en door deflatie en inflatie onnatuurlijk is verdrongen. De middenstand is daar ook verbitterd, men spreekt, dat men daar ervaren heeft, dat de valsche grondslagen van het marxisme in de katholieke organisaties zijn doorgedrongen.

En het is dwaas om te trachten, de ineenzinking der katho-

lieke partijen te camoufleeren. Ook in Duitschland was een zg. EENHEID, die nergens anders op berustte, als op COOPERATIE-POLITIEK, en de OOG-DICHT-KNIPPERIJ-politiek. Van politieke fracties, confessioneel en niet-confessioneel, die zeer coöperatief gezind waren.

De winsten der coöperaties brachten in 1931 nog een slordige 15 millioen R.M. op, waarmede zij ook hun politiek steunden. Een politiek, die den middenstand de keel dicht kneep. De afgeloopen tijd heeft ons geleerd welke gevolgen deze oorzaken hebben gehad.

Thans zien we den zoo MOEIZAMEN arbeid — en het werken en streven van zoovelen, die de sociale vereenigingen met zuivere idealen hebben gesticht ten gronde gaan. OMDAT men ook verkeerd verstaan heeft de taak van leider te zijn, OMDAT men de materialistische zijde van de medaille te veel heeft laten primeeren! NU, NU klinkt het helaas red ons in plaats van COOPERATIE NU. Nu is het weg met de partijpolitiek door de coöperatie.

Er was daar ook een tekort aan gemeenschapszin, waarop Z.Em. Kardinaal von Faulhaber de aartsbisschop van München reeds eenige jaren geleden heeft gewezen door te zeggen, dat het hem bezorgd maakte, of niet het GROOTE AANTAL vereenigingen en organisaties afbreuk deden aan de KATHOLIEKE gemeenschapsgedachte.

MEN KAN N.L. DOOR LOUTER VEREENIGINGEN DE VERBINDING MET DE GEMEENSCHAP VERLIEZEN.

De vereenigingen op zich zelf zijn goed — zijn door den tijd geboden, — doch zij moeten geen verstrooid staande veldkapellen zijn. Zij moeten nevenkapellen van den grooten dom blijven, — steeds met het uitzicht naar het Hoogaltaar gericht, en overwelfd door den grooten koepel van de gemeenschap der heiligen.

ONZE VOLKSGEMEENSCHAP MOET MEER ZIJN, DAN EEN VEREENIGING VAN LOUTER MATERIEELEN AARD.

Aldus moeten bruggen der liefde geslagen worden tusschen hen, die hetzelfde evangelie lezen. Dus, voegen wij er aan toe, die SAMEN in de kerk zijn, SAMEN op de catechismus hebben gezeten, SAMEN bidden voor de redding van Rusland, SAMEN willen strijden tegen revolutionnaire gevaren. Alzoo door de kracht van de zuivere gemeenschap, de rust en de orde in de maatschappij willen gehandhaafd zien. Daarom — zoo zegt weer de Kardinaal, moeten boeren en arbeiders, middenstanders, studenten en hoogere standen elkander de hand reiken en zeggen : „BROEDER JOUW LEVEN is mijn leven", JOUW DOOD zou de MIJNE zijn.

Weer voegen wij er aan toe : Jouw HUISGEZIN wil ik mede helpen in stand houden, JOUW BELANGEN zal ik altijd behartigen, wij zullen weerstand bieden aan de waanzin, dat elke stand maar voor zichzelf te zorgen heeft. We zullen strijden tegen KLASSEHAAT en KASTENGEEST.

STANDS- EN GROEPSEGOISME BRENGEN DE EENHEID OM HALS, STICHTEN KLASSENSTRIJD EN HAAT.

Ook hier dient opgepast, — want, het is bekend, dat er in ons land, bij de verschillende politiekers in de verschillende fracties, een tegenzin ten overstaan van handel etc. aanwezig is.

Fracties, die zeer coöperatief gezind zijn en die allerlei bepalingen en wetten, welke niet in het belang van de geheele gemeenschap zijn en die er wellicht nog meer komen zullen, in de hand werken.

En jammer genoeg, niet het allerminst bij de katholieken, zelfs bij hen, die tot de hoogste leiding geroepen zijn, zoons van eenvoudige middenstanders, wier ouders groote offers brachten om hen te laten studeeren. Deze zijn het, die aan het verwordings- en verval-proces van den middenstand mede helpen, bewust en onbewust.

Want de middenstand wordt in politiek opzicht door groeps- en standsegoisme, door den drang van onder en van boven, door de massa-angst slecht gediend. Laten we oppassen. Nu en nog eens nu.

KAN UIT HET VERKEERDE, UIT HET ON-LOGISCHE EN ONWAARACHTIGE WAT WE THANS ZIEN HET GOEDE GEBOREN WORDEN ?

DE NOODKLOK, neen, DE STORMKLOK luidt. De middenstand is ontwaakt door den steeds maar door verslechterende toestand, doordat de geheele middenstand in al zijn geledingen getroffen wordt heeft hij zich de oogen uitgewreven. Ieder in zijn vak gaat voelen „HEDEN IK, MORGEN GIJ".

DE MIDDENSTAND MERKT OOK DAT OVERAL EEN BAANBREKENDE REVOLUTIE TE ZIEN IS, VAN NIEUWE IDEE'S VOOR NIEUWE ORDENING.

Het woord revolutie heeft vroeger als iets schrikbarends geklonken en toch zien we het gebeuren, dat in stede van den rooden vloed van moord en brand, hetzij voor velen onbegrijpelijk, toch langzaam aan gestuurd wordt op een breedere levensbaan, op een zucht naar nieuwer leven.

De middenstand heeft ook revolutionaire idee's, en wil deze revolutie in hart en nieren van het volk bewerkstelligen.

DE MIDDENSTAND DIENT ZICH DAAROM TE GAAN VERHEFFEN.

Hij heeft weinig of niet veel te verwachten, van de tegenwoordige partijen structuur. Hij is mede de dupe, van de structuur der standsorganisaties. De socialistische partij steunt op het Marxistisch stelsel ; ook de confessioneele partijen zijn daarvan niet geheel vrij. De liberale partij, de eenigste draag-

ster der verouderde en verwerpelijke principen van 1789, kan niet, of ze teekent haar eigen doodvonnis. De katholieke partij zou het moeten zijn, wanneer stiptelijk de encyclieken Quadragesimo Anno en Rerum Novarum worden opgevolgd, n.l. ieder op zijn terrein. De eenige oplossing, die de ALMACHT DER POLITIEKE PARTIJEN FNUIKEN zal ; en die de MIDDENSTAND weer in eere zal kunnen herstellen is : radicaal te zijn ; en een grondwetsherziening voor te staan, die AANPAST aan de TEGENWOORDIGE GEDACHTESTROOMINGEN.

Het zal noodig zijn, dat er in verschillende instanties REKENING gehouden wordt, met toestanden en gebeuren, en dat men aan de GEESTELIJKE omwenteling zijn aandacht schenkt.

Deze stort zich thans zonder erbarmen op een zoogenaamde schijnwaarde — op de ONWEZENLIJKHEID van STAND EN KLASSE, terwijl karakter en prestatie bestemmend zullen moeten zijn.

MASSA EN GELD — zoo zien we — zijn eveneens schijnwaarden, terwijl gemeenschap en bloed van blijvende waarde zijn.

Wij moeten weer komen tot het AANVULLEN van PLICHTEN en RECHTEN van elkander, en de fouten gaan herstellen, dat men rechten verkregen heeft, zonder, dat men den plicht aanvaard heeft.

Wij dienen dus de plichten van RECHTVAARDIGHEID, van liefde van dienende liefde weer in beoefening te brengen, dan is er kans dat ook het GEZAG weer in veilige banen terug komt.

Wij veronderstellen zeer zeker, dat deze hervorming niet zoo van een leien dakje zal gaan, — ik denk ook aan het GEVAAR wat ons katholieke middenstanders bedreigt, dat zijn die KATHOLIEKEN, die van RUST houden — en in het vasthouden van den STATUS QUO het heil van het Rijk Gods zien.

Zij vinden het nieuwe onnoodig, zij vinden ALLE ACTIE

verdacht — terwijl iedere nieuwe toon voor hen scherp klinkt, als de toon van een ketterlied.

Met een zekere argwaan geven zij een verklaring over personen, die streven naar betere toestanden en vooruit willen zien — zoo van zelfzucht — zich zelf te willen verheffen en allerlei klets meer. Erger nog pleegt men broodroof, tegenwerking in zaken of in het huisgezin. Ook : neen vooral bij de katholieken.

Men kan deze beterwetende onder meer vinden bij hooggezeten en toch op zich zelf zulke kleine menschjes, die als men hen van dreigende catastrofen spreekt goedig lachen of bedenkelijk het voorhoofd fronsen. Dan zeggen ze zoo, dat men NIET sentimenteel moet zijn zich niet over moet geven aan defaitisme, of ze wijzen vriendelijk op den tekst van „ZOEK eerst het Rijk Gods en het overige zal U worden toegeworpen.

Legt men de gruwelijke statistieken op tafel, dan wordt geantwoord, dat het wel zoo'n vaart niet zal loopen.

Toont men duidelijk aan, dat duizenden middenstanders zonder brood zitten, zonder inkomsten, dan vertelt men met een rustig gemoed, dat het vóór honderd jaar wellicht erger is geweest.

DEZE SCHULDIGE NALATIGHEID stuurt aan op een verwaarloozing der middenstandsgezinnen, en wordt op deze wijze de ondergang van het Rijk Gods in de hand gewerkt.

Daadwerkelijk is het echter daar, om de gezamenlijke menschheid te veroveren, dus niet alleen EEN BOERENBOND of een werkliedenorganisatie. Immers, we zijn allemaal leden van één groote gemeenschap.

ZIJN WIJ KATHOLIEKEN WEL VOLDOENDE RADICAAL ?

Dat zijn we niet, noch binnen, noch buiten ons kamp. — We zijn meesters in het citeeren van Rerum Novarum en Quadragesimo Anno. — We gelijken vaak op een zaal met

slapende menschen, waardoor nu en dan een engel zweeft die zacht fluistert „VREES NIETS, bij jullie IS ALLES in orde. —

Men is echter BITTER GESTOORD als door de zaal een of ander met gespijkerde laarzen marcheert, die op een hoorn blaast en roept :

WAAKT WAPENT U, DAAR IS DE VIJAND.

Wij dienen ons niet diets te maken, dat de middenstand, de jongere menschen vooral zich van de wijs laten brengen met te zeggen, dat men het toch zoo goed meent met den middenstand, terwijl hij overtuigd is en het dagelijks aanvoelt, dat het in de practijk anders gaat, dat er kapitalen nog worden gebracht, — ondanks de verzoeken om het niet te doen — door kloosters en rekenplichtige instellingen naar de warenhuizen en de winkelmaatschappijen, en de rijdende winkels steeds voor de deur staan!

Hij weet heel goed, dat er ONWAARACHTIGHEID is, terwijl het respect verloren gaat, als men ziet, dat men zich toelegt op wereldsche zaken.

Hij weet heel goed, dat het ONWAARACHTIG is, wanneer men bij zekere groepen de vergadering opent met den CHRISTELIJKEN GROET, en in diezelfde vergadering plannen worden beraamd om broeders en zusters in Christus den boterham langzaam maar zeker af te nemen, of neen, te stelen.

Hem ligt niets gelegen aan WATERACHTIGE WIJSHEDEN van hen, die vergeten, dat het recht van den middenstand verloren gaat, wanneer men „JA" zegt als het beslist „NEEN" moest zijn.

Hem ligt niets gelegen aan leuzen en nog eens leuzen aan citaten uit encyclieken, die bij bizondere gelegenheden worden gebruikt uitsluitend en alleen voor bizondere groepen. —

Aan spitsvondigen niets beteekenenden uitleg van toestanden en gebeuren. —

Al dat gedaas van ruggegraat der maatschappij, van zoute-

loosheden, die z.g. als deugden worden aangemerkt, — van LIEFDE die er NIET is, of die vaak gemakzucht verraadt, zijn hem een gruwel. Men dankt voor LIEFDE van laffen, en WIJ PASSEN voor een LIEFDELOOZE STRIJD. Wij verafschuwen een INZICHTLOOZE onderdanigheid of gehoorzaamheid.

DAAROM HEEFT DE MIDDENSTAND TE STRIJDEN EN VURIG TE STRIJDEN — EN DAT GAAT MEN DOEN MET OFFENSIEVE BEDOELINGEN — TEGEN VALSCHE BEGRIPPEN VAN EENHEID. NU DE MAAT VOL IS.
NU VOORAL ! !

Een eenheid van standen bestaat niet, als men spot met het „GEEF ONS HEDEN ONS DAGELIJKSCH BROOD" en wéér zegt Kardinaal von Faulhaber : Dat onze kerkgemeenschap géén systeem is, maar veeleer een offer-gemeenschap.

Daarom moet de middenstand tegenstand bieden omwille van de eenheid aan hen, die onjuiste inzichten propageeren en gebruiken, omdat er onrecht geschiedt jegens den middenstand, in dorpen en steden, waar velen zonder bestaansmogelijkheid zijn en komen.

Daarom dient opnieuw en met toewijding een fier standsbewustzijn aangekweekt te worden, dat ook het gemeenschapsgevoel zóó moet zijn, dat tevens de waarde der persoonlijkheid in eere gehouden wordt.

DE TIJD VAN THEORIE IS VOORBIJ — VAN WOORDEN EN NOG EENS WOORDEN, ER MOET GEHANDELD WORDEN.

KLASSESTRIJD moet plaats maken voor eendrachtig samenwerking der standen.

Dat willen wij oprecht, NEEN dat EISCHEN wij.

WIJ EISCHEN, dat in de bevoegde instanties bij geestelijke en wereldlijke overheden een oprecht streven komt en in daden zal worden omgezet — om te zorgen, dat de middenstand niet wordt tegengewerkt, — maar evengoed zal erkend worden als andere groepen in de maatschappij.

1. Wij eischen, dat bij wereldlijke overheden oprechte daden zullen gesteld worden om den middenstand langs wettelijken weg te beschermen.

2. Erkenning en bevordering — metterdaad — van het particulier initiatief.

3. Het openlijk erkennen, dat het een ALGEMEEN belang is om den middenstand te steunen en in eere te houden.

4. Wij vragen dat de staat zich niet zélf op het terrein van den middenstand begeve en de taak van distribuant niet vervulle.

5. Afschaffing van gemeente-winkels en dergelijke.

6. Aan alle overheids- en rekenplichtige instellingen worde verboden zaken te doen.

7. Regeling en beperking ten opzichte van warenhuizen, eenheidsprijzen-winkels en coöperaties.

8. Het invoeren eener sterk progressieve heffing voor warenhuizen e.d. door de gemeente gebaseerd op het volume der gebruikte winkelruimte, met vrijstelling van winkels, die een bepaalde ruimte niet overschrijden.

9. Belastingheffing speciaal voor de warenhuizen, eenheidsprijzenwinkels en coöperaties voor IEDER vak, IEDERE branche, ongeveer in den geest als de vroegere patent-belasting omdat in de warenhuizen e.d. honderden vakken en branches zijn gecentraliseerd.

Zooals de toestand thans is, slokken de groot-winkelbedrijven veel inkomen der middenstanders op, terwijl de filialen b.v. bijna geen belasting betalen, die de gemeenten te goede komt.

Tenslotte is gemeente en gemeenschap beter met 100 belastingbetalers dan met enkelen.

10. Belastingheffing op de winst der Naamlooze Vennootschappen.

11. Verbod van vliegende winkels, leugenachtige uitverkoopen.

12. Strenge straffen voor het verkoopen beneden inkoopsprijs van artikelen.

13. Verlaging van hypotheek- en andere rente, die op de winkelhuizen drukken tot het normale.

14. Verzachting van de Winkelsluitingswet; opschorting waar noodig. Verbod van het cadeaustelsel.

15. Verzachting van belasting speciaal op koffiehuizen en restaurant-bedrijven.

16. Oprichting van een middenstandscredietbank door het rijk, voor credieten aan den kleinen middenstand.

17. Regeling en beperking voorwat het vestigen van nieuwe winkels betreft, en met allereersten eisch dat men middenstander en vakman is.

18. Steun aan behoeftige middenstanders zonder het bekend liefdadigheidscachet — wat onwaarachtig is.

19. Erkenning van overheidswege van het alleenrecht van den winkelstand of den detailhandel, (vakbescherming).

DE middenstand dient zich met kracht te verzetten nu weer opnieuw een aanslag op zijn bestaan dreigt vanwege steun in natura. De commissie waaraan het hoofd staat de eerzame middenstandszoon Burgemeester, gepensioneerd zus en zoo, heeft gesproken. Deze commissie vraagt n.b. aan den detailhandel een korting van 8 PROCENT over den omzet die in natura verstrekt zal worden, terwijl er voor de meeste artikelen geen sprake is van een dergelijke winst.

Wij vragen ons verder af hoe is het mogelijk geweest, dat degenen die als belanghebbenden zitting hebben mogen nemen in deze commissie zich met het beroemde kluitje in het riet hebben laten sturen.

Ook de industrieelen ambachtsnijveren middenstander wordt in zijn brood benadeeld door de Heidemaatschappij die zich niet houdt aan hare taak nl. het in cultuur brengen van heidegrond. Die zich beweegt op het terrein der aannemers van wegen, dijken, waterwerken. Die dus den timmerman, den metselaar en allerlei vakken treft. Die werken maakt, WELKE IN LANGE NA NIET KUNNEN CONCURREEREN MET DEN MIDDENSTANDSVAKMAN. Die gebruik maakt van de omstandigheid, dat vele gemeente in moeilijkheden

zitten, wijl de meeste niets kunnen ondernemen, zonder steun van het rijk.

De regeering verbiede de cummulatie van baantjes, — zooals van degenen die naast goed bezoldigde betrekkingen ook nog handel drijven in steenkolen, olie, wijnen, als assuradeur optreden, en uit den aard van hunne betrekking invloed kunnen uitoefenen, welke niet gezond genoemd mag worden en veel schade berokkent aan den middenstand.

Verbod van het waarnemen van vele betrekkingen als overheidspersoon, kamerlid enz. van soms tientallen betrekkingen, waarvan het inkomen in totaal zoo hoog is, dat verschillende, soms 10 tallen gezinnen hiervan zouden kunnen bestaan.

Men protesteert tegen dergelijke onduldbare toestanden, waarvan in het algemeen patrijvriendjes profiteeren. En met een redeneering, dat deze bijzonder, uitblinkende personen onmisbaar zijn, gaat men toch niet accoord. Evenmin als met leiders, die meenen katholiek te zijn, als men het woord katholiek noemt ; openlijk water preeken en stiekum wijn drinken. Men is het beu, dat dergelijke personen wier inkomen in de duizenden loopt, gelatenheid voorhouden, terwijl zij zelf geen behoefte hebben aan gelatenheid, omdat náást het kamerlidmaatshap, ook een druk kantoor een inkomen verschaft. En waaruit bestaat dat inkomen ? ?........ helaas veelal van de ellende waarin de middenstand verkeert. En al spreekt men dan nog zooveel over katholieken en nog eens katholieken, dan kan alleen het resultaat hiervan zijn, dat men in eigenwaan maar door gaat ; men is immers hartelijk toegejuicht.... en er is geapplaudiseerd.... Het applaudiseeren camoufleert soms toestanden, zoo van vergaderingen, die gehouden worden, om de cumulatie van baantjes te bespreken, terwijl de velen uit de vergadering zelf aan cumulatie-koorts lijden.

Onze volksgenootschap wil iets anders zien en verlangt een ordening en een inrichting van den staat, waarin geen overdreven individualisme, groeps- en standsegoïsme primeert.

De inrichting van den staat moet zoo bevordert worden,

dat deze niet steunt op een verkeerde coöperatie-gedachte, daar voor een goede, nieuwe ordening, ook voor de middenstand, noodig geacht wordt, volgens den geest van Quadragesimo Anno ; de corperatieve gedachte meer ingang te doen vinden, zoodat groeps- en standsegoïsme plaats maken voor ware gemeenschapszin en volksgenootschap.

DE MIDDENSTAND DIENT ZICH ZELF OOK TE SANEEREN.

De middenstand lijkt te veel op een aquarium, waarin goudvisschen, zilvervisschen en baarsjes zwemmen. Men zou kunnen spreken van eerste, tweede, derde en misschien nog van meer klassen in den Middenstand. Ook daar is de splijtzwam aanwezig die zooveel goeds tegenhoudt. Daarom is er geen voldoende geestdrift om den gemeenschappelijken vijand te bestrijden die groot en klein van de baan wil hebben.

Er is daarom nog zooveel onwil, er zijn zooveel juist afgepaste ruimtes, zooveel vitters, op zaken en personen. Er is zooveel gedraai om de werkelijkheid niet te willen inzien verdraaien of verminken. Waarom zijn stand alleen zonder aan zijn collega, ook al heeft die minder geld of minder aanzien, eenige aandacht te schenken ? Waarom het goede bij zijn concurrent verzwijgen, zijn eigen onmacht, minder kennis of minder weten te verdraaien ? Waarom zoo weinig gemeenschapszin, soms vulgair. Vergeten we niet, dat willen we het verkeerde bij anderen aan de kaak stellen, eerst ook bij ons zelve dienen te rade te gaan. Waarom ook de methodes gevolgd van oneerlijke concurrentie en daarom andere kleinere minder kapitaalkrachtigen weg geconcurreerd. Kennis en geld is niet voldoende, evenmin schranderheid. Maar naastenliefde ook in den middenstand, eigenbelang ondergeschikt maken aan het algemeen belang is geboden anders redden we het niet en helpen geen verzet, geen actie, geen verweer.

Ten leste de spitsvondigheid die om den middenstand heen zweeft, die ons niets althans niet veel heeft gebracht als dat de practischen mensch op den achtergrond is geraakt en de eene spitsvondigheid tegenover de andere wordt uitgespeeld.

Nuchteren zin en kijk zijn altijd nog toonaangevend geweest, beter en bestendiger dan drogredenen, dan handigheidjes, die met den viezen naam van gehaaid, worden betiteld.

Ook in de leiding dient de practische middenstand, de zelfwerkende, zelf ploeterende middenstand, meer invloed te krijgen. Het gaat in de Middenstandsbeweging nog te veel zooals in Genève en Londen waar bonken van spitsvondigen en geleerden de maatschappij al langer hoe verder in de put brengen. Arm menschdom, rijk aan wetenschap, arm aan gemeenschapsgevoel, te kort aan zin voor orde.

Een groote fout is ook, dat het leven en laten leven door den middenstand zelf niet in beoefening gebracht wordt.

Hij dient niet de methodes na te volgen der warenhuisbaronnen en coöperaties om fabrikanten en leveranciers uit te zuigen en te dwingen voor SCHANDELIJKE PRIJZEN te leveren.

Hierdoor treft hij den fabrikant, den arbeider in zijn loon en den handelsreiziger in zijne provisie.

Bij den middenstand moet een streven zijn, om eraan mede te werken, dat een BEHOORLIJK loon door den ARBEIDER wordt verdiend, een normaal SALARIS voor den ambtenaar ; niet uitsluitend BEZUINIGING van ONDER OP, maar eerst VAN BOVEN AF.

Koopkracht der massa verhoogt den welstand bij den middenstand. De middenstand legge zich naarstig toe op vakkennis, administratieve kennis, goede outillage, behoorlijke etalages. Legge zich er op toe de clientele psychologisch te bedienen, zonder daarbij kruiperig te zijn.

Bij den middenstand moet verzet komen tegen EIGEN lamlendigheid, tegen EIGEN goedzakkerij, koffieleuterij, slappe thee gedoe. Erger nog, HUICHELARIJ, krenterigheid om iets er voor over te hebben, de organisatie sterk te maken.

DE MIDDENSTANDSJEUGD MOET KLAAR GEMAAKT WORDEN, MOET KLAAR STAAN VOOR WELVAART, DIE ONDERNEMINGSLUST BRENGT. DE MIDDENSTANDS-

VROUW DIENT DEN MAN TE STEUNEN NIET TEGEN, MAAR VOOR ACTIE TE ZIJN.

Ook de middenstandsvrouw zal in de toekomst hare taak dienen te verstaan. Zij immers is zoo nauw betrokken bij het wel en wee van de zaak. Gewis is hare taak reeds zoo verheven, wanneer we denken aan het gezin. Maar toch is zij veelal de rem geweest, wanneer het er op aan kwam, om door middel der organisatie verbetering te verkrijgen voor den Middenstand. Zij scheen als een der voornaamste factoren te beschouwen 's avonds de lade na te tellen om te zien hoe groot de ontvangsten waren. — Intusschen merkt ze wel, dat deze hoe langer hoe minder werden, doch begreep niet, dat het woord crisis niet voldoende was, om er over te praten en te klagen. Zij begreep niet, dat er eerder naar de oorzaken, dan naar de gevolgen gezocht moest worden van den crisis. Als de man naar de vergadering moet, dan is het gewoonlijk: och je maakt er toch niets klaar „Ge blijft maar thuis." Zij beseft niet, dat zij door zoo te handelen afbreuk doet, aan zooveel willen en streven, om te komen tot een betere maatschappij. — Zij begrijpt niet, dat de omstandigheden waarin de middenstand geraakt is, ook de schuld is, van haar tegen houden en haar weerzin. De vrouw dient zich hieromtrent wel degelijk te herzien en mede te gaan helpen aan de schoone taak, te zorgen tot instandhouding van het middenstandsgezin. De taak van het jonge Middenstandsmeisje, de vrouw, is zoo schoon mede te strijden, mede te werken aan de bestemming, mede te overtuigen waar deze nog niet is, dat ook het middenstandsgezin gespaard dient te worden. Och wij vinden bij den middenstand nog zoo vele, nog zoo onnoemelijk vele vrouwen en meisjes, die de geweldige problemen mede kunnen helpen oplossen. Mede kunnen werken om de gemeenschapszin en het solidariteitsgevoel in beter banen te stuwen.

Wij wachten, neen wij vragen om de STERKE VROUW.

Om HAAR WILLEN en HAAR KUNNEN en HAAR DADEN.

Haar eerste en voornaamste daad zal zijn, om uit princiep niet in de warenhuizen of winkelmaatschappijen te koopen, evenmin in de coöperaties, waarvan Mgr. Cordag zegt dat een CHRISTENVROUW zich moest schamen om bij de Coöperatie hare inkoopen te doen.

Haar kunnen zal zijn, dat zij heur eigen kinderen van jongs af aan zal inprenten niet in de warenhuizen te koopen.

En haar willen moge zijn, dat zij met al haar vermogen er toe bijdraagt, dat ook de man die laksch is die afkamt, die tegenwerkt aan te sporen mede te helpen aan den heropbouw van den Middenstand.

De middenstandsjeugd, dat zijn de jongens, maar evengoed de meisjes, dienen zich naarstig te gaan toeleggen op de zoo zeer voorname noodzakelijkheid om te gaan arbeiden straks, zoo dat men zich als taak stelt allereerst in de behoeften voorzien. De winst komt dan van zelf en wel zoo, dat 't allereerste als winst genoemd kan worden, dat men in een rustige en ordelijke maatschappij komt te leven.

De daden der jeugd moeten werkelijk van Christelijke liefde bezield zijn, zij moet leeren dat er niet alleen rechten zijn, maar ook moreele plichten. Zij moet leeren, dat de invloed centen bezit per slot niet als de invloed moge erkend worden, maar dat economische macht, nooit de rechten der liefde mag verkrachten. Werkelijke innige samenwerking moet er tusschen de jeugd zijn, men moet streven naar een klasselooze gemeenschap, dan kan de wederopbouw der maatschappij ook beter verzekerd zijn, dan thans waar we zien, dat een gemeenschap van klassen zooveel goeds versmoort, zooveel goed willen, stuk slaat. —

De wederopbouw onzer wereld is niet goed gemeend als we ze bouwen op afzonderlijke organisatiemuren. De jeugd moet leeren inzien, dat onze gemeenschap iets anders is dan een som van individuen. Zij moet leeren bestrijden het eerst ikke en dan een ander. Zij moet geestdriftig worden opgeleid

en dan in den zin van samenwerking op beroep der hoogere mogelijkheden in den mensch ; als, opofferingsgezindheid, echte ware Christelijke naastenliefde, die iets anders beteekent dan **STANDENLIEFDE.**

Zij moet leeren 't wel te meenen met land en volk om onze arme wereld te redden van zoo veel leed door eigen schuld, aangedaan, door bestaans- en ziele-roovers. —

Lust moet er aangekweekt worden, echten lust, die in een wedijveren verandert, om elkaar ter zijde te staan, elkaar te dienen.

Lust tot wat anders dan fietsrennen en sport, die wij niet afkeuren, maar waarvan wij toch zouden willen zeggen dat overdrijving schaadt, omdat er te weinig tijd en ernst is om zich te gaan trainen in den geestelijken en economischen strijd. Wij zouden ze zoo gaarne zien opmarcheeren, getrennt tegen de overmacht van den rijkdom in handen van enkelen en van vele enkelen. Tegen het ongebreidelde van een vrijheid, die de vrijheid der velen aan banden legt. Tegen een winstbejag wat niet anders beoogt, dan een despotische economische heerschappij. — Tegen het groeps- en standsegoisme. Tegen een onverschilligheid ten opzichte van de minderbedeelden — deze groote kwaal die zoovele tobbers uit de verschillende standen het leven ondragelijk maakt. Het leven van den arbeider, van den boer en van den middenstander.

Van onze jeugd verwachten wij, dat zij de sociale rechtvaardigheid beter zal leeren verstaan, dan die is voortgesproten uit een **SCHIJNDEMOCRATIE.**

Leeren en verstaan, dat voor een werkelijk gemeenschapsgevoel men niet moet uitgaan op de gunst der massa. —

Voor de toekomst is hard noodig, de sluimerende krachten op te wekken in plaats van ze in de kiem te wurgen zooals thans helaas zooveel geschiedt.

Hoeveel peadogogische fiasco's zijn het gevolg van een niet begrijpen der jeugd, te kort aan maat of bezadigdheid, omdat men het wezen zijner roeping niet begrepen heeft. —

Daarom behoort bij den middenstand op de allereerste

plaats aangekweekt zelfwerkzaamheid, liefde en hulpvaardigheid en vooral ook eerbied voor andermans persoonlijkheid. Er dient zelftucht te komen, zelfbedwang. De echte kunst om te leiden, zal de beste en edelste en de grootste aller ziele krachten opeischen, want het is een waarheid als een koe, dat de hoogdringende nood aan ware levensorganisatie vraagt, neen, smeekt, om te komen tot den opbouw van ware leiderskunst.

Terecht zegt Foerster, dat de jonge generatie, waaruit de leiders zullen worden gekweekt, zóó dient te zijn, dat zij den ethischen kant van haar leidersberoep tot hoofddoel make van heel haar zelfopvoeding en er immer op bedacht zijn, dat de leider niet een man is, wien meer GEOORLOOFD is, maar wien meer ONTZEGD is dan anderen.

Voornaamheid is niet geboren te zijn als rijke fabrikantszoon, boerenzeun of te stammen uit een handelshuis of rijk geworden kruidenierszoon, méér uit zelftucht geboren, uit het hoogste bewustzijn der verantwoordelijkheid.

Onze jeugd wacht voorwaar een grootsche taak, maar dan opgevat dat men klaar leert inzien, dat deze niet bestaat in den kultus van het eigen IK, evenmin in het WIJ, wat tot heden beteekende groeps- en standsegoïsme.

Gewis dient de middenstandsjeugd in het bizonder werklust te hebben, niet fatterig te zijn, niet teren op ouden roem of zich druk maken voor een soort traditie die niets beteekent.

Zij moet leeren weerstand bieden aan de opeenstapeling van macht, aan de opstapeling van rijkdommen.

Niet achter de vanen loopen uit slaafschheid, evenmin onder den invloed van massa-suggestie komen, maar fier en frank, bewust opkomen voor zijn waarde en voor zijn brood.

Onze jeugd in het algemeen dient geen agressief karakter te hebben, ze dient aan te leeren, de zeer voorname eisch van het staken der bedekte vijandschap tusschen de klassen en standen.

Allen die het goed meenen dienen mede te gaan werken

aan de zoo noodzakelijke nieuwe ordening der maatschappij, die zoo ingesteld dient te zijn, dat begrepen en geleeraard worde, dat het kapitalisme en het Marxisme in het bizonder mede de groote vijanden van den Middenstand zijn en van allen die het goed meenen met den gemeenschapszin.

Wij vragen dit in naam van den werkman van Nazareth, en van zijn lieveling Petrus de visscher, en van Paulus de tentenmaker, opdat de gemeenschapszin weer als deugd zal hersteld worden, opdat de arbeider ZIJN loon, de BOER de waarde voor zijn product zal krijgen, en dat men zal afzien van het tornen aan het terrein van den middenstad, dat hem ALLEEN TOEKOMT.

Er is geestelijke nood, er is lichamelijke nood.

Wij luiden de stormklok, wij blazen „Verzamelen".

Terug naar een nieuwe ordening, terug naar den gemeenschapszin want :

„Wij strijden voor Orde — vrijheid en brood
tegen de wanorde, verslaving en nood."
„Wij hebben de stem van de pausen gehoord."
„Wij geven ons leven, wij houden ons woord."
„Weg met de haat, op voor de liefde."
„Vergeving aan allen, wie ons ook griefden"
„Voor Christus den Konnig, wij zweeren den eed"
„GERECHTIGHEID EN LIEFDE, zij onze kreet."

P. S. Sluit gij U aan bij ons verweer en stemt gij in met den inhoud dezer brochure ? Gelieve hiervan kennis te geven aan mijn adres :

POSTBOX 5 — GEERTRUIDENBERG.

VOLKSGENOOTEN!
Koopt nu niet en nooit in de Warenhuizen, koopt niet bij die opslokkers, koopt bij den gevestigden middenstand.
